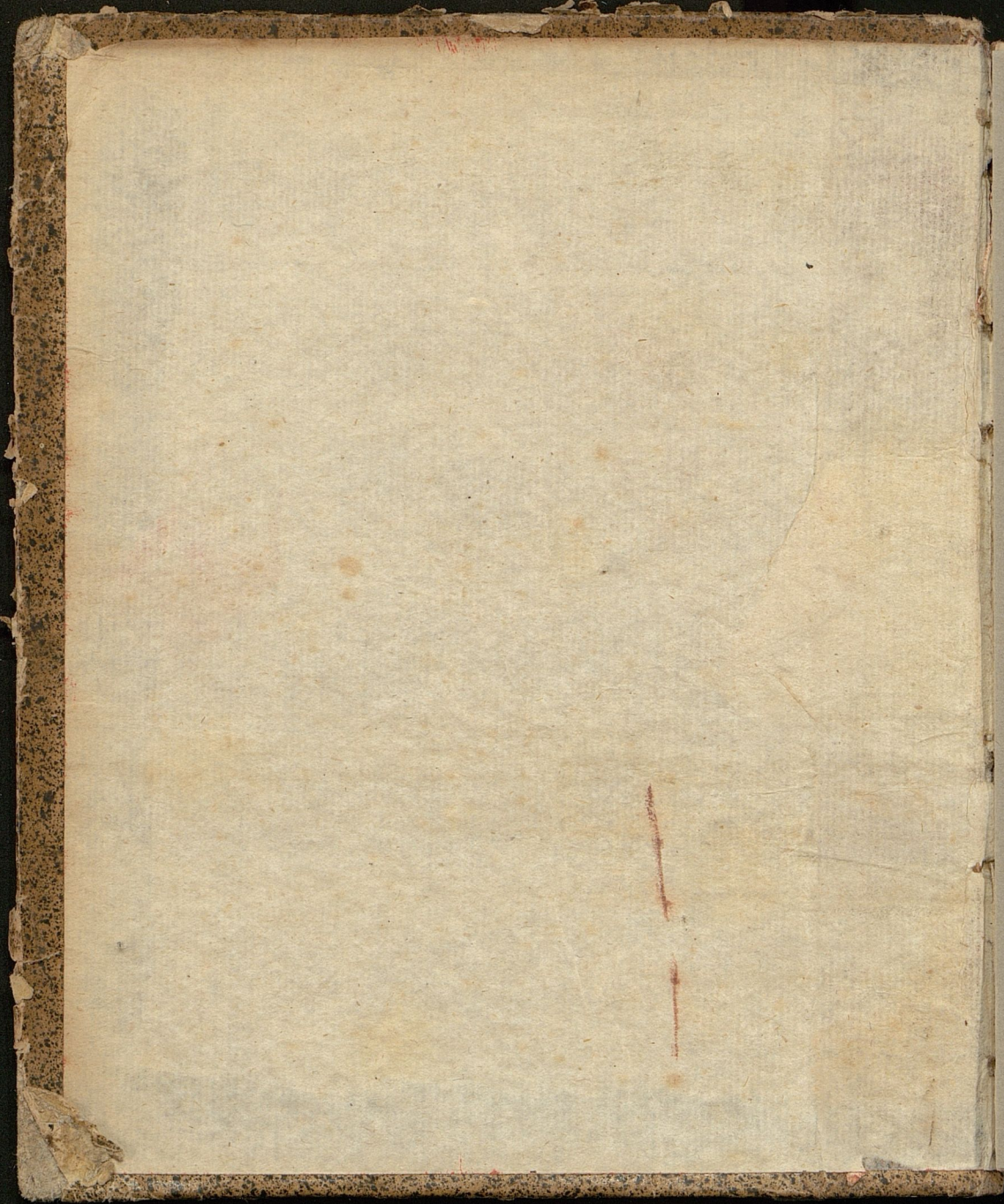

URID

AB

100

I. N. D.
MAGNIFICI JURISCONSULTORUM
ORDINIS CONSENSU,

PRÆSIDE
DN. JOHANNES *Damseln* /
J. U. D. & Electoral. Suprem. Boruf.
Judiciorum Advocato,

Fautore & Præceptore ætatè devenerandò
ILLUSTRIORES JURIS CON-
TROVERSIAS

Antè in privato DIGESTORUM Disputatorio Collegio

sub pralaudato

DN. PRÆSIDE

ventilatas

ulteriori

publicæ & placidæ

Eruditorum disquisitioni

in

ILLUSTRIS ACADEMIÆ REGIOMONTANÆ
AUDITORIO MAJORI

subjicio

HENRICH RADEMIN,

Hamburgensis.

D. XI. MAII. ANN. M DC LXXXVI.

REGIOMONTI, Typis REUSNERIANIS.

CUM DEO.

Thef. I.

- Quitas & Scriptura non sunt de essentia legis.
2. Lex concepta, sed nondum promulgata, nec scientes obligat.
3. Actus contra legem gestus, licet juratus, est ipso jure nullus, nec minus sententia contra leges lata.
 4. Non omnes leges obligant in conscientia.
 5. Jus animalibus brutis improprie tribuitur.
 6. Doctrinae gratia distinctio juris gentium in primævum & secundævum toleratur.
 7. Distinctio Justitiæ in Universalem & Particularem in jure Romano non habetur.
 8. Frustrâ agunt, qui nimium Justinianæ definitiones, interque eas etiam Justitiæ & Jurisprudentiæ definitionem, impugnant.
 9. Tria juris præcepta, quibus jus Romanum nititur, pessimè inter leges abrogatas referuntur.
 10. Speciebus juris scripti Responsa Juris Consultorum annumeramus.
 11. Privilegia personalia ad hæredes non transeunt.
 12. Privilegia gratiosa, non onerosa, revocare potest Princeps.
 13. Gaudet Princeps jure aggratiandi in criminibus jure humano punitis.
 14. Neque temporis diuturnitas, neque actuum frequentia jure Civili quoad consuetudinem est determinata, duo tamen eò jure non sufficiunt actus, nec præcisè judiciales requiruntur.
 15. Consuetudo irrationabilis est in æternum impræscriptibilis, juxta illud: *hundert Jahr Unrecht/ ist keine Stunde Recht.*
 16. In irrationabilium censum ponunt DD. (1) remissionem pœnæ, homicidæ, propter nuptias cum meretrice contractas, factam. (2) Arrestationem mortui debitoris. (3) Occupationem bonorum naufragorum (4) Rerum furtivarum non factam restitutionem. (5) Exclusionem injuriati ab Opificio. (6) Saluti potationem ad haustus æquales. (7) Populi vindictam in Carnificem malè ferientem &c. &c.
 17. Consuetudo est facti, quam non transformat Scriptura, nisi eò sine accedat.
 18. Hodie proprii homines servis Romanis non possunt comparari.
 19. Tres tantum sunt modi constituendi Patriam Potestatem.

A

20. Jus

20. Jus distrahendi liberos matri & Avo concedimus.
21. Arrogato impuberi & sine justa causa emancipato quarta omnium bonorum debetur.
22. Unio prolium non tribuit Patriam Potestatem.
23. Res incorporales constituunt tertiam bonorum speciem.
24. Rebus mobilibus annumeratur pecunia ex re immobili redacta, aut ad comparationem rei immobilis destinata.
25. Communis error jus non facit.
26. Secundum acta & probata est procedendum in iudicio.
27. Vox Jurisdictionis merum Imperium hodie, sed non Romano jure complectitur.
28. Ecclesiastica Jurisdictio Principi seculari competit, quia quisque Princeps in suo territorio est Pontifex.
29. Jurisdictio licet Patrimonialis adhuc videtur esse prorogabilis.
30. Merum Imperium nec hodie est delegabile.
31. Studiosus Civem coram Oppidano Magistratu conveniens non potest coram eodem reconveniri.
32. Nemo sibi vel suis jus dicere potest.
33. An violenta in Jus raptio in Republ. Romana indiscriminatim fuerit permessa, dubitamus.
34. Jus reformationis est à Jure repulsum distinctum, sed utrumque non est iniquum.
35. Qui satisfacere cogitur, non auditur cum pignoribus.
36. Messium feriae & non occupatis in messibus v. g. mercatoribus, Doctoribus &c. profunt.
37. Pietatis & necessitatis actus feriis sacris peragi possunt: v. g. Emancipatio & Adoptio, Investigatio latronum, Appellatio, debitoris fugitivi Apprehensio, Sequestratio, Arrestatio, Tutorum constitutio, Infirmitas testamenti, Transactio &c.
38. In casu l. 2. C. de Resc. Vend. rectè libellus offertur alternativus, sed non in actione hypothecaria.
39. Nomen actionis in libello non est necessario exprimendum.
40. Post Litem contestatam Jure Romano potest mutari libellus.
41. Pactum nudum adhuc hodie à stipulatione est distinctum, sed ejusdem est cum stipulatione effectus.
42. Substantialia contractus non possunt mutari.
43. Inter aegrotum & Medicum pacta & contractus esse prohibita, ex legibus Romanis evidenter factis colligere non licet.
44. De viventis hereditate pacisci non licet jure Civili, secus jure Canonico & moribus.
45. De controversiis ex testamento oriundis, non cognitò ejus tenore, non valet transactio, licet jurata, aut renunciatio facta.

46. De criminibus capitalibus, excepto adulterio, (non stupro, incestu) Sodomitico Crimine & homicidio transigi potest.
47. De criminibus non capitalibus non potest transigi, nec excipitur crimen falsi.
48. Ob transactionem cum parte læsã initam, in homicidio ordinaria non mitigatur pœna, secus in furto.
49. Transactionis nomine soluta, utut indebita, non repetuntur.
50. Ob læsionem ultra dimidium Jure Romano non rescinditur transactio.
51. In bona causa licet Advocato uti dolò bonò.
52. Advocato integrum debetur salarium licet (1) succubuerit, aut (2) causa transactione sopita, nec minus debetur hæredibus, si mortuus fuerit, nec solum honorarium repeti potest.
53. Donarii contra Donatores Advocati esse non prohibentur, nec contra eos postulantes donatione privantur.
54. Potest Advocatus ad Patrocinium præstandum invitus compelli, nec dubiæ vel malæ causæ allegatio illum excusat.
55. Turpe factum dolosum, non culposum, infamat.
56. Neq; infamiã facti neque juris laborant carnifices, lictores, spuri, bonis cedentes, vitiatam aut

- lictoris filiam ducentes: levis notæ maculã tamen asperguntur.
57. Filii molitorum, pastorum, ovium, Chirurgorum, legitimi liberi &c. levis notæ maculã non laborant.
58. Infames non repelluntur à testimonii dictione, testamenti factione, & tutelæ munere, bene à dignitate obtentã & obtinendã.
59. Distinctionem Procuratoris in Procuratorem cum & sine liberã talem, magis usu forensi receptam, quàm jure Civili cognitam esse quidam docent.
60. Procuratores adhuc per L. C. fiunt Domini, licet hodie in judiciis instantiæ dominium in sententiis concipiendis negligatur.
61. Taciturnitas Procuratorem non constituit.
62. Factum Procuratoris, licet hic non solvendo, Domino nocet.
63. Universitas delinquit & punitur.
64. Negotiorum gestor præstat culpam levissimam, & repetit impendia, licet negotium eventu inspectò haut utiliter gestum.
65. Restitutionis in integrum beneficium est cessibile & transmissibile.
66. Ad exemplum minorum in integrũ restituuntur Ecclesiæ & alia pia loca, nec non Respubl. Civitates & universitates.
67. Gesta metu non sunt ipsò jure nulla, exceptã dotis promissione,

- masumissione, matrimonio, non etiam juramentò.
68. Dolus contractui bonæ fidei dans causam reddit eum ipsò jure nullum, non æquè stricti juris contractum.
69. Juris Studio, Doctore 25. annis minori & extra juris artem læso non est deneganda restitutio.
70. Ex capite ignorantie non datur restitutio v. g. si præscriptio impleta.
71. Cessà actione potentiori cedens excidit jure crediti, & cessionario actio denegatur, debitum tamen Fisco, ut aliqui volunt, non acquiritur.
72. A Laudo Arbitri non appellatur, nec in ea Remedium *l. 2. C. de Resc. Vend.* locum invenit.
73. Contestatio Litis juxta Practicos est vel affirmativa vel negativa.
74. Locus delicti est tam ubi delictum inchoatum, quàm ubi consummatum.
75. Peccatorum remissio non est hodie necessitatis, sed humanitatis.
76. Judex Domicilii reum propter delictum etiam alibi commissum punire potest.
77. Cujuscunque conditionis reus in loco rei sitæ conveniri potest.
78. Privilegium *l. un. C. quando Imp. interpup.* Virginibus potius tribuimus, quàm Studiosis.
79. Cæcus potest esse Judex, non tutor, nec testis in testamento, scripto aut nuncupativo.
80. Præteritio materna adhuc facit locum inofficiosi querelæ.
81. Dominium rerum hæreditariarum, non possessio, transit ipsò jure in hæredes, & ne quidem in suos transit possessio.
82. Quinq; species juris in re eù communi DD. schola agnoscimus.
83. Rei Vindicatio datur contra quemcunque possessorem, licet is b. fide in foro cum expressa protestatione rem furtivam emerit, nec cogitur Dominus eam vindicans pretium refundere emptori.
84. Publiciana actio iis casibus, quibus Dominium sine traditione transfertur, pariter competit.
85. Locatio, etiam si ad longum tempus facta, jus in re aut utile Dominium non transfert, & ab Emphyteusi manet distincta.
86. Servitutes urbanae solò non usu non amittuntur.
87. Usu Bibliothecæ illiterato concessò potest ipse eandem aliis pro certa mercede locare.
88. Venditâ hæreditate jus accrescendi ad Emptorem non transit, sed penes hæredem manet.
89. Cessione Extranco factâ non extingvitur statim ususfructus.
90. Quasi ususfructus & inter vivos constitui potest.
91. In Actione negatoriâ reus, non actor, probat.

92. Usu-

92. Ufufuctuaria Cautio potest remitti, etiam in quasi ufufuctu.
93. In præfcriptione feruitutis contra scientem non est opus titulò.
94. Seruitus oneris ferendi & fic dicta altius tollendi, sunt veræ feruitutes.
95. Quadrupedaria noxalis actio adhuc hodie intentari potest, liberabiturque Dominus animal noxæ dando.
96. Liberò homine occisò concurrat cum accusatione ex L. Cornelia utilis L. Aquiliæ actio ad interefse consequendum.
97. Deformitatis & dolorum in iure Civili in condemnatione non habetur ratio.
98. Culpam inhabitatoris v. g. igne in ædibus exortò allegans cogitur eam probare.
99. Damnum quod lege permitte datum extra noxiam est, nec quod dormiens dedit L. Aquilià vindicari potest, aliud dicendum, si ab ebrio datum damnum, licet, enormiffimè fuerit ebrius, ita, ut, quid fecerit, ipse nesciverit.
100. Contra hæredes actio Æ. Aquiliæ iurè Rom. non dari certū est, & an detur hodie, adhuc dubitant.
101. Læsionem infra dimidium, aut ex accidenti supervenientem non rescindere divisionem quam plurimi tradunt.
102. Evictio etiam præstatur divisione à testatore facta.
103. Modus dividendi, ut major dividat, eligat minor, non est iure Romano cognitus.
104. Pactum de perpetua servanda communione non valet.
105. Mandans Nobilis & mandataris plebeius coram eòdem Iudice conveniri possunt.
106. Actio de servo corrupto est actio mixta, turpis, & adhuc hodie induplum competere putatur.
107. Ad id, quod lusu perditum, petendum actio non datur, si tamen solutum, cessat, ut volunt, hodie repetitio.
108. Evictio in arte lusoria locum non habet: v. g. wann ein Spieler seiner Güter eius zum Spiel oder ins Spiel verkauft / und dieselbigen Güter ansprüchig werden.
109. Creditam pecuniam repetit hodie tertius, licet debitor illam ludendo perdiderit.
110. Aleatorum Receptator ob injuriam, damnum &c. tempore lusus illatum non habet actionem.
111. Sponsiones sunt licitæ etiam supra mortem hominis intra certum tempus morituri.
112. Est valida sponfio, si unus dicat, Er wolle in einem Jahr keinen Rausch trincken / & alter neget.
113. Ollæ fortuna, germ. der Glücks-Topf / major est abusus, quam usus.
114. Remedium L. 2. C. de Res. Vend.

- in sponſionibus & ollâ fortunæ non habet locum.
115. Nulla eſt ſponſio captioſa.
116. Diviti ſit injuria, ſi modicis ſumptibus, qui repeti non poſſunt, ſepeliatur.
117. Ineptæ defunctorum circa ſepulturam voluntates citra relictæ privationem licitè ſpernantur.
118. Sumtus funeris in concuſſu præferuntur, ſive facti in funus ipſius debitoris, ſive liberorum, aut uxoris.
119. Civitas æquè, ut privatus, ex mutuo obligatur, modò ipſa contraxerit.
120. Non eſt juramentum in obteſtationibus, v. g. bey Adelichen Ehren und Treuen/ ſo wahr ich ein ehrlicher Mann. Ich wil nichts wehret / oder ein Schelm ſeyn ꝛc.
121. Jurare licet per intermediam perſonam.
122. Juramentum admittit hanc tacitam conditionem: *rebus ſi ſtantibus*; v. g. qui Titiam ducturum juravit, eam ob ſubſequentem fornicationem repudiare poteſt.
123. Juramentum judiciale ab actore deferri poteſt, licet nihil ab eo fuerit probatum.
124. Præſtitò juramentò voluntario aut judiciali non datur locus appellationi, neq; retractationi propter instrumenta noviter reperta.
125. Parentes & Patroni juramentum deferentes non jurant de calumnia.
126. Jus jurandum in litem aliud eſt affectionis, aliud veritatis.
127. Ob latam culpâ in litem juratur.
128. In Empti actione in litem jurari multi DD. deſe idunt.
129. In infinitum hic juratur & poteſt egredi æſtimatio veræ æſtimationis duplum.
130. Merces data meretrici pro turpi obſequio non poteſt repeti, bene quod datum Virgini, ne fiat meretrix, aut ſcortetur.
131. Qui amico adhuc in cælibatu viventi ex errore munus nuptiale transmittit, illud indebiti conditione non repetit.
132. Contra Successorem ſingularem & rei indebitæ ſolutæ poſſeſſorem non datur indebiti condictione.
133. Studiorum & dotis cauſâ indebitè ſolutum non repetitur v. g. ſi filiæ ſuppoſitiæ dos ſoluta.
134. Sciens indebitum & ſolvens aliquando gaudet repetitione, v. g. ſolvens uſuras indebitas ſcienter.
135. Conditione furtivâ in ſolidum hæres conveniri poteſt, licet ex furto nil ad eum, re caſu peremtâ, pervenerit, & fur ſtrangulatus ſit.
136. Fur conſilium dans conditione hâc non tenetur.
137. Illi, cui furtum eſt factum, non competit in bonis ſaris hypotheca tacita.

138. Cui res non est surrepta, licet post dominus factus, non datur furtiva condictio.
139. Actio de eo quod certo loco non potest ubique institui.
140. In alternativis rerum est electio debitoris, sed non in alternativis locorum, aut rerum & locorum simul.
141. Constitutum differt adhuc hodie à fideiussione, sed, dum propria obligationi accedit, est effectus nullius.
142. Pluribus constituentibus divisionis & excussionis beneficium non denegamus.
143. Res incorporeales possunt commodari, ut & fungibiles.
144. Non nisi usu finitò, licet mortuus commodatarius, potest peti res commodata.
145. Propter magnas impensas datur commodatario retentio, sed non depositario.
146. Pactum antichreticum, licet ad modum legitimarum usurarum non restrictum, nil iniquitatis præ se fert.
147. Non idem enunciandum de pacto commissorio pignori adjecto, quod omni jure ac moribus improbatum, nec vinculo juramenti subsistit.
148. Pignus non liberatur, nisi totò debitò solutò, nec cogitur Creditor aliud pro alio, licet fortè pretiosius sit, quod offertur, accipere.
149. Sub prætextu rei alienæ non potest denegari restitutio rei oppignoratæ, aut commodatæ, vel depositæ.
150. Creditor præstat culpam levem, non casum.
151. Exercitor tenetur ex contractu à Magistro navis substituti, exercitoris ignorantia & prohibitione non obstante.
152. Plures exercitores per Magistrum navim exercentes ex ejus contractu singuli in solidum tenentur.
153. Qui servandarum mercium gratia merces aliorum in mare projecit, nullà actione tenetur.
154. Jactus mercium in tempestate maris est resarciendus omnium contributione, iis non exceptis, qui res non onerantes navim in eadem habuerunt v. g. gemmas, annulos &c.
155. Levandæ navis causa ejecta manent dominorum.
156. Negotiatione finitâ non potest magis institor conveniri.
157. Sctò Macedonianò non gaudet patriâ Potestate per dignitatem liberatus filius.
158. Actio de in rem verso habet locum, licet versum non duraverit.
159. Vellejano Scto mulier renuntiare potest, etiam extra judicium, & sine juramento.
160. Generis cum genere, quantitatis cum quantitate est compen-

- satio, non speciei cum specie,
neque speciei ad quantitatem.
161. Compensatio habet à die concurrentiæ mutui debiti effectum solutionis.
162. Neque depositarius, neque sequester possidet.
163. Deponens pro lubitu repetere potest rem ad certum tempus depositam, sed depositarius eam non pro lubitu reddere valet.
164. Mandatario quoad excessum non datur actio.
165. In Criminalibus mandans & mandatarius, licet hic fines excesserit, mortem pro vulneratione mandatâ inferendo, ad parem obligantur pœnam.
166. In mandato levissima culpa præstatur.
167. Mandans non tenetur de damno mandatario negotium ex sequenti per casum fortuitum contingente.
168. Mandatarius, qui literas cambii acceptavit, præsentanti solvere tenetur, licet ante solutionem mandans decoxerit, & solvendo esse desierit.
169. Societas univerforum bonorum expressam conventionem juxta quorundam DD. sententiam requirit.
170. Socii inter se, quâcunque contractâ societate, gaudent beneficio competentia.
171. A perfectâ emtione non potest recedi cum arrharum dispendio.
172. Error in parte materiæ, aut qualitate, emtione non vitiat.
173. Venditori incumbit præcisè necessitas rem tradendi, nec interesse præstando, liberatur.
174. Venditor non cogitur dominium transferre in Emtorem, sed liberatur translata usucapiendi conditione.
175. Actionem injuriarum vendi posse quam plurimi DD. putant.
176. Emtori Remedium *l. 2. C. de Resc. Vend.* concedimus.
177. Conductor ante tempus nunquam expelli potest.
178. Ob contingentem majorem, ubertatem pensio ab initio contracta non augetur.
179. Conductor præstat tantum levem culpam, non levissimam, multo minus casum.
180. Tributa & Collectas ædibus conductis aut prædiis indictas non conductor, sed locator fert.
181. Sub hypotheca generali omnium bonorum futura quoque bona, uti & venalis merces, comprehenduntur.
182. Invecta & illata in rusticum prædium, non sunt ipsò jure tacito pignoris nexu obligata.
183. Subconductoris res invectæ primo Locatori obligantur pro ea parte, quam conduxit.
184. Tacitò pignore gaudet, non qui

- qui in exstructionē, sed qui in refe-
ctionem ædium pecuniam credi-
dit, non etiam is, qui ad agrum
vel prædium emendum, vel na-
vim fabricandam credidit, jure
gaudet hypothecæ.
185. Tacitum pignus est opus legis,
non ergò tribuendum Curatori
absentis, Curatori ad litem,
sponsæ &c.
186. Pignoris Possessor ratione hy-
pothecæ specialis, an excussionis
beneficiò pariter gaudeat, mul-
tùm inter Doctores disputatur.
187. Pignus, non obstante pactò,
de non distrahendo potest vendi.
188. Pignus pignori datum iterum
pignori dare licet.
189. Qui inter hypothecarios, non
chirographarios, creditores est
prior, is etiam est potior.
190. Creditor præstat in pignore
levem culpam, nec pignoris inte-
ritu perdit actionem.
191. Pignus constitutum in re per
L. 2. C. de Resc. Vend. advocatà
non extingvitur.
192. Hypothecaria actio sine perso-
nali non quidem esse, benè durare
potest.
193. De vitio visibili non tenetur
venditor, licet rem laudaverit &
commendaverit.
194. Evictio præstanda in E. & Ven-
ditione, permutatione, rerum
divisione, datione in solutum,

- non etiam in donatione remune-
ratoria, multo minus in simplici.
195. Non factà ab emtore denuncia-
tione, non tenetur venditor ad
evictionem.
196. Usurarum usuræ non debentur,
licet antè in formam redactæ.
197. Neque ultra alterum tantum
currunt usuræ, licet diversis tem-
poribus usuræ exactæ, & jam so-
lutæ.
198. In legatis & fideicommissis à
tempore moræ debentur usuræ.
199. Affirmantis, non negantis est
probatio.
200. Terminus probatorius est per-
emptorius, sive à lege, sive à iudice
sit datus.
201. Doctor juris non potest confi-
cere instrumentum, neque id va-
let, quòd à putativo Notario est
confectum.
202. Statuto induci potest, ut libris
mercatorum plena habeatur fides.
203. Omissio Divinæ invocationis
non vitiat instrumentum.
204. Major fides testi majori, quàm
minori, Nobili, quàm vili, ma-
sculo, quàm fœminæ, diviti,
quàm pauperi, honorato, quàm
infami tribuitur.
205. Injurato testi cujuscunque sit
dignitatis & conditionis, v. g. si
Clericus, & unico testi, non cre-
ditur.
206. Ignorantia facti excusat, sed
juris non exaufat.
- B 207. Pos-

207. Possunt contrahi sponsalia per Procuratorem, literas, signa.
208. Inter turpes conditiones, quæ sponsalibus adjectæ pro non adjectis habentur, & hanc referunt DD. *Ducam te, si soror tua celebs manserit.*
209. Bina sponsalia contrahere, est species Polygamix.
210. Matris, Fratris, Novercæ, Vitrici, Curatorum & Tutorum consensus in nuptiis & sponsalibus jure Romanò non requiritur.
211. Matrimonium inter Judæum & Christianum contractum tolerari potest.
212. Ex adulterii & malitiosæ desertionis causâ solvitur matrimonium.
213. Dotem tenetur constituere Pater filixfamilias, non emancipatæ, filius matrem non cogitur dotare.
214. Quæ simpliciter ab uxore marito sunt allata bona; illa non dotalia, sed paraphernalia esse intelliguntur.
215. Periculum rerum dotalium non est mariti, sed uxoris.
216. In rebus propter nuptias donatis mulier habet hypothecam, non dominium.
217. Pacta dotalia modò quinque, modò duos tantùm requirunt testes, modò unâ parte invitâ revocari possunt, modò non.
218. Fundus ex pecunia dotali emtus non est dotalis, & hinc alienabilis.
219. Fundus verè dotalis non potest alienari, muliere consentiente, nec firmat alienationem consensus post biennium repetitus.
220. Donatio inter Virum & Uxorem est prohibita, valet tamen, si morte confirmata, licet res non tradita.
221. Solutò per mortem Uxoris matrimonio dotem profectitiâ potest repetere Pater, nec eam retinet maritus propter natos liberos.
222. Ex causa commissi ab Uxore adulterii cedit dos lucro mariti.
223. Maritus & liberi mariti in repetitione dotis gaudent competentix beneficio.
224. Propter impensas utiles non datur marito rerum dotalium retentio.
225. Actio rerum amotarum non est famosa, sed reipersecutoria & eatenus in hæredem datur, quatenus ad eum quid pervenit.
226. Onus alendi liberos statim à nativitatis tempore Patri incumbit.
227. Concubinatus est hodie prohibitus, non tamen matrimonium lege Salicâ contractum, die *Ehe zur lincken Hand.*
228. Matris & avix legitima tutela etiam in feudis locum habet.
229. Personis illustribus etiam non illustris persona rectè tutor datur.

230. Tutorem à Patre filio emancipato datum & confirmatum pro testamentario potius, quàm dativo habemus.
231. Tutela testamentaria præfertur legitimæ, excipiunt pleriq; DD. tutelam Electoralem propter cap. 7. Aur. Bullæ.
232. Pater non potest simplici prohibitione in testamento matri adimere tutelam.
233. Pupillus non obligatur naturaliter.
234. Tutor ob latam culpam damnatus non est infamis.
235. A nominatione ad tutelam non datur appellatio.
236. Tutor, ob tutelam administratam, non nisi in loco administrationis conveniri potest.
237. Judicis decretum super alienatione immobilium pupillarium rerum (secus si super solutione) interpositum non excludit integrum restitutionem.
238. Non est absonum, filium esse Patris sui curatorem.
239. Ex sola utilitatis causa bona minorum immobilia non possunt alienari.
240. Pater legitimam tutelam per transitum ad secunda vota non amittit.
241. Blandò sermone, precibus, donis, lachrymis licet testatorem invitare ad testandum.
242. In testamento inter liberos

- legatum extraneæ personæ relictum non valet, nisi 5. testibus adhibitis.
243. Tempore pestis conditum testamentum semper, & ubique, valet.
244. Plures in uno testamento testari possunt.
245. Testamentum mutari potest, non obstante clausulâ de illo non revocando.
246. Testamentum 7. testibus non adhibitis conditum, si unus fortè tantum defecerit, est nullum, licet septenarii numeri copiam haberi non potuerit, v. g. in itinere, via; &c.
247. In re certa institutus capit totam hæreditatem, nec simplex prohibitio jus accrescendi excludit.
248. Substitutus in casum voluntatis, censetur & substitutus in impotentia casum, & vice versâ.
249. Substitutio expressa pupillaris matrem ita excludit, ut legitimam petere non possit.
250. Substitutio quasi pupillaris per reconvalescentiam usque ad mortem testatoris non durantem non extinguitur.
251. Quoad legitimam sub nulla conditione, adimplendò etiam facili, gravari potest filius.
252. Hæres cum inventarii beneficio damnnum casuale non sustinet.

253. Exceptio inventarii potest opponi post sententiam.
254. Testamenta sine omni teste valent, v. g. militis, Parentis inter liberos &c.
255. Morte testium non infirmatur scriptum testamentum, neque per solam resignationem, neque per solam verbalem declarationem coram testibus factam.
256. Censetur tamen cancellatum, si induxerit testator per folium in modum crucis, licet adhuc verba legi possint.
257. Unò ex pluribus testamenti exemplis cancellatò, reliqua cancellata non censentur.
258. Codicilli testamentò ante confirmati non videntur requirere quinque testes.
259. Clausula codicillaris in testamentis non subintelligitur, neque omnem defectum supplet, v. g. si liberi præteriti, si 5. non adhibiti testes &c.
260. Legatum Collegio aut Universitati relictum inter Collegas non distribuitur, sed toti Collegio acquiritur.
261. Legatum uxori relictum, etiam secundæ uxori, quam testator, priori mortuâ post testamentum factum duxit, debetur.
262. Rei legatæ, cujus commercium non habet legatarius, non debetur æstimatio.
263. Rei propriæ legatum est inutile, licet legatarius eam virò testatore alienaverit.
264. Annua legata unâ præscriptione non tolluntur, sed ad quamlibet annuam pensionem propria requiritur præscriptio.
265. Dos specificè prælegata debetur, licet nihil dotis causa datum.
266. Legatum dotis est conditionale, & non transmittitur, nisi nuptiis secutis.
267. Alimentis legatis, sumtus studiorum non debentur.
268. Totus Mündus legari potest.
269. Nemo sibi citra falsi crimen jussu testatoris legata adscribere potest.
270. Titulus ff. de his que ut indignis auferuntur, in Germaniâ nec abrogatus, nec penitus in defectu abijt.
271. Non deneganda detractio Falcidiæ, ubi nulla expressa adest prohibitio.
272. Non confectò inventariò amittitur Falcidiana; an æquè Trebellianica quarta? dubitatur.
273. Mortuò legatariò ante diem cedentem, aut conditionis existentiam legatum non debetur, neque ad heredem transmittitur.
274. Bonorum possessio aliquando adhuc hodie est utilis, aliquando necessaria.
275. Expressa prohibitio parentum excludit collationem.
276. Sumtus, sive à patre, sive à ma-

- matre suppeditati, studiorum, peregrinationis, ad dignitatem filii collati, & sumtus nuptiales non conferuntur.
277. Quod pro filii delicto exsolutum non effugit collationem.
278. Dos confertur tam data, quam promissa, tam profectitia, quam adventitia, nisi filia abstineat ab hereditate, dote contenta.
279. Absque distinctione bonorum succedunt Ascendentes.
280. Fratrum liberi soli non in stirpes, sed in capita succedunt.
281. Omnem differentiam inter suos & emancipatos esse sublatam non possumus asserere.
282. Uxor & maritus succedunt, divite pramortuo conjugis, & superstitute inope.
283. Ultimò loco Fiscus, cui non omnia probata præferuntur collegia, cum onere occupat bona.
284. Nuntiatio novi operis in rem fit, non in personam; hinc furioso & infanti firmiter nuntiat.
285. Nunciatio fabro vel opifici facta, eò momento, quò facta est, dominum obligat.
286. In bonorum possessionem missi ex tempore non habent prerogativam.
287. Si nauta vel auriga pro rebus vectigal non solvit, non res Domini, sed ejus equos, navim in commissum cadere, est æquius.
288. Res non profitens & vectigal non solvens, sed illud post offerens pœnam commissi non evitat.
289. Donatio mortis causa cum clausula de non revocando facta juxta quorundam DD sententiam transit in donationem inter vivos.
290. Neque nudus titulus, neque nuda traditio, neque semper traditio cum titulo transfert dominium, exemplum est in re ex causa enti tradita.
291. Contra ædificantem ex materia aliena bonâ fide datur actio in duplum de tigno juncto.
292. Sicut pictura tabulæ, ita hodie & scriptura chartæ cedere videtur.
293. Commodatarius, depositarius, conductor non possident.
294. Translatio domini requirit vacuam possessionem.
295. Regalia majora & minora possunt præscribi.
296. In præscriptione personalium actionum bonam fidem jure Canonico non requirit à quibusdam defenditur.
297. Usucapio tribuit verum & plenum dominium, non omnis longissimi temporis præscriptio.
298. Inter præscriptionem centenariam & immemorialem est maximum discrimen.
299. Sententia post decennium abit

- in rem judicatam, nisi in matrimoniali causa contra matrimonium, aut in criminalibus contra reum lata.
300. Ex solâ confessione nemo est ad mortem condemnandus.
301. Judex causam in sententiâ exprimere non tenetur.
302. Sententia ferri debet Judice non stante, sed pro tribunali ledente.
303. In criminalibus causis confessus non habetur pro judicato, sed est opus sententiâ, licet notorium sit delictum.
304. Debitor, qui bonis cessit, obligatus permanet, tam civiliter, quàm naturaliter.
305. Vicem interdicatorum hodie subeunt mandata sine clausula, quæ regulariter illicita existunt.
306. *Lex 13. ff. quod met. caus. & Lex 7. C. unde vi* hodie non cessant.
307. Precarium neque est donatio, neque contractus.
308. Exceptioni excussionis in Salviano interdicto, ut in Serviana actione, locum quidam DD. relinquunt.
309. Quæ adagendum sunt temporalia, illa ad excipiendum sunt perpetua.
310. Non omnes exceptiones, quæ reo principali profunt & fidejussori profunt.
311. Exceptio rei judicatæ in causa criminali opponi potest.
312. Alienatio litigiosarum rerum est ipsò jure nulla.
313. Admittimus obligationes ex Lege immediatas.
314. In §. 28. *J. de Action.* exacta enarratio omnium actionum bonæ fidei continetur.
315. Hæc clausula, *alles getreulich und ohne Gesehyde / non efficit b. f. contractum.*
316. Actiones reales præscribuntur, jure, unde oriuntur, extinctò.
317. Actiones prætoricæ poenales sunt annales, actiones rei persecutoricæ, civiles, & prætoricæ, sunt perpetuæ.
318. Accusationibus criminum spatium vicennii præscribitur.
319. Non omnis diversitas interrogationis & responsionis vitiat stultulationem.
320. Duo rei promittendi beneficiò divisionis gaudent, & sine speciali conventionione tales sunt.
321. In duriolem & graviolem causam & summam non obligatur fidejussor.
322. Ante solutionem non potest agere fidejussor adversus reum principalem.
323. Beneficio divisionis datur locus, licet fidejussores se insolidum, *einer vor allen / und alle vor einen / obligarint.*
324. Renunciatio generalis, *Ich rennunciire allen Rechtlichen Behülffen und Wohlthaten / non*

- excludit fidejussorem à beneficio-
rum fidejussoribus indultorum
exceptione.
325. Novatio, quæ fit per Litis C., di-
cta necessaria, non est propriè
talis.
326. Novatio animum novandi ex-
pressum requirit, an æquè delega-
tio? magis est controversum.
327. Nec particularis solutio obtru-
di, nec aliud pro alio potest solvi
invito creditori.
328. Solutioni vi & effectu æquipa-
ratur oblatio, consignatio ac de-
positio quantitatis debitæ, & peri-
culum, non dominium transfert
in creditorem accipere recusantem.
329. Mutatione monetæ factâ, sive
quoad bonitatem extrinsecam,
sive intrinsecam, inspiciendum esse
tempus non solutionis, sed con-
tractus, à jure Romano non est
alienum.
330. Pactum liberatorium nudum
hodie idem operatur, quod so-
lennis acceptilatio.
331. Distinctio furti in manifestum
& nec manifestum adhuc hodie
obtinere.
332. Nec hodie est prohibita ædium
perquisitio rerum furtivarum,
quærendarum causâ, germ. Die
Haussuchung.
333. Ex furto domestico ad ordina-
riam hodie agitur pœnam.
334. Ubi animus deest injurandi, non
est injuria, licet suâ naturâ aliquid
injuriousum dictum, vel factum
sit.
335. V. g. si de crimine accusatus
contra testem, tanquam infamem,
contra Judicem, tanquam suspe-
ctum excipiat.
336. Per illatam injuriam fama in-
juriati non læditur, vel adimitur.
337. Uxori datur injuriarum actio,
quando quis maritum vocavit
cornutum, einen Hahnrey.
338. Non omnis injuriarum actio
annò expirat, non recantato-
ria &c. à quâ nonnulli eximunt
Clericos.
339. Actio recantatoria etiam ante
litem contestatam datur injuriati
hæredibus.
340. Verè ebrius injuriarum non te-
netur.
341. Cum actione ad palinodiam
non solùm æstimatoria, sed etiam
criminalis conjungi potest.
342. Retorsio actionem injuriarum
æstimatoriam & recantatoriam
tollit, non verò criminalem.
342. Cessat injuriarum actio, insti-
tuto ex L. Diffamari, C. de in-
gen. manum. processu.
344. Accusatio ex crimine stelliona-
tur non infamat.
345. Omnia collegia sunt illicita,
nisi permilla.
346. In populari actione pœna agen-
tibus non semper applicatur.
347. Accusatio morte extinguitur
de-

- delinquentis & accusatoris, nec minus temporis lapsu.
348. Carcer non pœnæ, sed custodiae causa jure Romano fuit habitus.
349. Pœnam civilem non tollit Baptismus.
350. In Augustam non committitur crimen perduellionis, neque ab Orthodoxo in Pontificem, quàm talem.
351. Adulterium & reliqua crimina carnalia quinquenniò præscribuntur.
352. Homicidium (non parricidium) 20. annorum præscriptione tolli, quidam volunt, reumque ab omni pœna tam ordinaria quàm extraordinaria liberari usque adedò, ut nec inquirere in eum Judex possit.
353. Est species latrocinii, maritum occidere, quò quis viduæ occisi jungi possit.
354. Parricidium propriè committitur inter liberos & parentes, etià incestuosos, & adulterinos, sed non adoptivos.
355. Crimina attentata, homicidia, parricidia, adulteria &c. ordinariam pœnam hodie post se non trahunt, nisi consumata.
356. Tortura, legitimis iudiciis existentibus adhiberi, potest.
357. In cadavera Reorum in reatu morientiu adverti potest & solet.
358. In conventionalibus, non in causis pœnalibus habet fiscus tacitum pignus.
359. Res plenè occupatæ in bello & ab aliis redemptæ sine pretio refuso non possunt auferri.
360. Ad militiam subeundam possunt cives cogi invitì.
361. In determinando originis domicilio non fortuitus nativitatis locus, sed domiciliùm Patris est spectandum.
362. Judæi, Spuri &c. non infames, possunt fieri Decuriones.
363. Ad omne publicum munus etiam fordidum, v. g. Carnificis, potest aliquis compelli subeundum invitus.
364. Clerici, Professores, Doctores, milites, Senatores quinque liberos habentes à personalibus excusantur muneribus, priores etiam à realibus.
365. Legatus est inviolabilis.
366. Mercatores, propter debitum vel ante vel in ipsis nundinis contractum, non possunt conveniri in nundinis.
367. Qui possessiones tenent, & fructus percipiunt, illis indicuntur solvenda tributa.
368. Omnis definitio in jure periculosa, parum enim est, ut subverti non possit.

F I N I S.

Sit Tibi, sit Patri, Patriæque, Tuisque saluti,
Me, quod juris opus, Præside, rursus agis;
Non paucas, vilesque theses nunc sistis arenæ,
Sed juris totum, quod bene doctus, opus:
Quicquid justitiæ sanctissima templa * recludunt,
Hoc præsens, brevibus, charta legenda refert.
His ausis, RADEMINE, novis nunc pectore totò
Gratulor, utque fluant prospera cuncta, precor.

*Brevibus hisce Nobiliss. & Doctiss. Dn. Respond.
de secundo Eruditionis specimine laudabi-
liter iterum edito animitus gratulatur*

JOH. Wmsel / D. PRÆSES.

* *L. l. §. 5. C. de Vet. jur. enucl.* ubi Digesta
proprium & sanctissimum justitiæ Tem-
plum vocantur.

Dum genii studiique Tui cupis edere signa
Splendida, mi RADEMIN publica verba facis.
Sic est, non aliò petitur sudore corolla
Quam quem contiguus protulit, ecce, labor.
Nobile laudis opus tentas, sic multa paratur
Doctrina, ad culmen sic aperitur iter.
Perge ita ceu statuis, duro non cede labori,
Vota secundabunt fata benigna Tua.
Et Tibi surget honos, surget Patriæque Tuisque
Conferet & Phœbus, præmia larga brevi.
Gratulor huic studio, faxit Supremus Jova
Finis ut auspicio convenienter eat.

*Hæc breviter Amico sincero non moris,
sed amoris ergo apposuit*

M. M. WERNER, R. P. S. Th. St.

Dum rursus documenta, RADEMINE,
Dilectissime de meis Amicis,
Offers ingenii Tui sagacis:

C

Ac

Ac juris thesum labore scriptas
Multò PRÆSIDE sub VIRO Celebrì,
Alterà vice Disputationi
Siftis centurias tot elegantes;
Indicas operam Tuis dicasse
Debitam studiis. Proinde, teste
Phœbò, promeritam diu coronam
Vindicas, dabit hanc Apollo certò.

Nam non immemor est tui laboris
Impensi, TIBI laureum brabeum
Spondet, Patria nec negabit alma
Præmiis decorare TE superbis.
Vellem plura referre grandiora
Ast occasio temporis negavit.

Hoc ergo capies poëma curtum,
Sed votò calidissimò repletum:

Cælum perpetuas solum salumq;

Donet lætitiis, amœna *donet*.

Egressus voveo sit usque *felix*,

Progressus, pariter *regressus usque*

Sit felix Patriæ, PATRI, Propinquis.

*Paucis his Nobilissimo Dn. Respondenti, Amico suo
Honoratissimo de iterato egregio Eruditionis
solidæ specimine veloci calamò congratulari
voluit, debuit*

JACOBUS Höpner / Regiom. Pr.

Nuper in Autumno celebris documenta laboris
Ingenii dotes exposuere Tui.

Nunc iterum lætus rigidæ post frigora brumæ

Vere novò Themidis pulpita docta subis.

Si parit eximios fructus industria Vere,

Quos non Autumnii tempora grata dabunt?

Vernet honos, Nomenque Tuum, Tua gloria flore

Perpetuo vireat, SVAVIS AMICE, precor!

Brevi metro sed prolixiori affectu applaudit

PETRUS SCHWENNER, LL. Stud.

I. N. D.
MAGNIFICI JURISCONSULTORUM
ORDINIS CONSENSU,

PRÆSIDE

DN. JOHANNE *D*mseln/
J.U.D. & Electoral. Suprem. Boruf.
Judiciorum Advocato,

Fautore & Præceptore atatèm devenerandò

ILLUSTRIORES JURIS CON-
TROVERSIAS

Antè in privato DIGESTORUM Disputatorio Collegio

sub prælaudato

DN. PRÆSIDE

ventilatas

ulteriori

publicæ & placidæ

Eruditorum disquisitioni

in

ILLUSTRIS ACADEMIÆ REGIOMONTANÆ
AUDITORIO MAJORI

subjicio

HENRICH RADEMIN,

Hamburgensis.

D. XI. MAII. ANN. M DC LXXXVI.

REGIOMONTI, Typis REUSNERIANIS.